

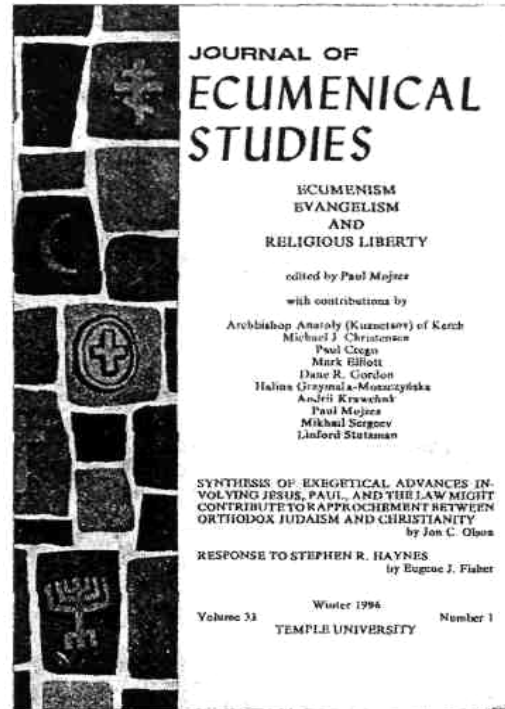
Journal of Ecumenical Studies

TEMPLE UNIVERSITY
VOLUME 33/1, WINTER 1996
ECUMENISM, EVANGELISM
AND RELIGIOUS LIBERTY
PAUL MOJZES – EDITOR

JES este o publicație excepțională, considerată în cercurile teologice din lumea întreagă drept cel mai bun trimestrial de studii ecumenice. Primul număr din acest an abordează tensiunile dintre misiunii evanghelici (sau metodiști) și ortodoxia rusă (sau est-europeană). Mark Elliott (*Misiuni în Europa de Est, Perestroika și tensiunile între ortodoxie și evanghelistă*), arhiepiscopul Anatoly Kuznetsov (*Ecumenism, evanghelistă și libertăți religioase în Rusia și fostele republici sovietice*). Paul Krego (*Misionari metodiști în Maica Rusie*). Linford Stutzman (*Cucerirea inimilor și minților: activitatea misionară, evanghelică în Albania ca război cultural total*), Mihail Sergeev (*Ortodoxia rusă: reînnoire sau resuscitare?*), Andrei Krawchuk (*Viața religioasă în Ucraina: continuitate și schimbare*), Dane Gordon (*Seriozitatea religioasă: o lecție de la Europa post-comunistă*) și Michael J. Christensen (*Dialogul ortodox-evanghelic în Rusia la zece ani după catastrofa de la Cernobil*) propun un corpus de studii de caz care scot în evidență tensiunile fundamentale între religiile autohtone și cele abia sosite într-un spațiu spiritual marcat de nesiguranța epocii postcomuniste.

Două articole remarcabile analizează aceste tensiuni: *Ecumenism, evanghelistă și libertate religioasă*, al lui Paul Mojzes și *Religie locală versus religii noi: percepție socială și consecințe legale* de Halina Grzymala-Moszczyńska.

Pentru Dr. Mojzes, chestiunea, după simplificările necesare, se reduce la modul în care bisericile tradiționale, care au o afinitate istorică pentru autodeterminarea popoarelor pe care le reprezintă, vor izbuti să producă o dovadă a unei implicări sociale care să demonstreze fidelitatea față de crezul lor și nu

doar obediență față de liniile directoare, sociale sau politice, impuse de stat pentru a consolida reforme democratice și stabilitate politică. Opțiunea fundamentală a comportamentului bisericilor tradiționale în acest context va fi — susține Paul Mojzes — factorul crucial în procesul de definire a variantei valide între vechiul model, al paternalismului statal și al bisericii naționale (statale, etc.) și alternativa unui nou cadru al relațiilor dintre stat și biserică, compatibil și mai bine acordat cu pluralismul democratic.

Halina Grzymala-Moszczyńska admite implicit considerațiile colegului ei de peste ocean și amplasează conflictul dintre bisericile tradiționale ale Europei răsăritene (Romano-Catolicismul polonez în cazul studiat de autoare) și noile mișcări religioase (budiste, Hare Krishna sau ale Bisericii Unificării) în contextul mai degrabă instabil al transformărilor sociale produse de dislocări ale unor grupuri religioase, de șocul cultural al schimbărilor din procesul de democratizare.

Foarte interesantă este asocierea trendurilor care vor marca sensibil viitorul acestor interacțiuni de ordin religios cu rezultatele unei recente cercetări ale unor psihologi care au studiat un eșantion semnificativ de tineri polonezi cu vârste între 18 și 20 de ani. Tinerii au răspuns unui chestionar care i-a divizat în două segmente sociale, *winner*s (învingători) și *loser*s (învinși) după felul în care vedeau viitorul: promițător sau descurajant. Angrenarea lor în complexe dispute religioase pe care viitorul le rezervă din perspectiva pluralismului confesional va marca substanțial echilibrul social: tinerii *winner*s sînt de regulă dezinteresați de credințele de orice soi, dar au o puternică apetență pentru carieră, ceea ce probabil îi va amplasa în zona celor care iau decizii (*decision makers*), subliniind dihotomia între Cezar și Dumnezeu.

Într-o notă teologică mai pronunțată, o „*Sinteză a progreselor exegetice referitoare la Isus, Paul și Lege care poate contribui la apropierea între iudaismul ortodox și creștinism*” este propusă de Jan C. Olson. Olson revine asupra similitudinilor dintre Anabaptistii și Menioniții nord-americani și Hasidiți, discutînd ultimele progrese exegetice oferite de lucrările Barbarei Redman (*One God: Toward a Rapprochement of Orthodox Judaism and Christianity*, în *J.E.S.* 31, Summer-Fall, 1994, 307-331), Raymond Brown (*The Death of the Messiah*, New York, Doubleday, 1994), E. P. Sanders (*Jesus and the First Table of the Jewish Law*, în Arthur E. Zannoni, ed., *Jews and Christians Speak of Jesus*, Minneapolis. Fortress Press, 1994). John H. Yoder (*The Politics of Jesus*, Grand Rapids, Eerdmans Publishing Co. 1994).

Revenind la subiectul tratat pe larg, acest număr special al Jurnalului de studii ecumenice propune un set ideal de analize ale situației din Rusia, care poate fi utilizat, printr-o extrapolare deloc forțată, pentru a evalua și o posibilă dinamică a conflictelor religioase în România. □